

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ.

(Η Σοφία και η Πίστη των Ελλήνων).

Γράφει ο Ιωάννης Ασλανίδης.

Το παρόν κείμενο είναι απόρροια κάποιων απόψεων για τον ΕΛΛΗΝΙΣΜΟ και την ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ, που βλέπουν το φως της δημοσιότητας. Όπως! λ.χ. δεν υπάρχει ΕΛΛΗΝΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ κ.λπ. Παρακάτω εκφράζω τις προσωπικές μου απόψεις, όσο είναι δυνατόν εκ μέρους μου, επί του σοβαρού αυτού θέματος.

Είναι πολύ δύσκολο να μπορέσει κανείς μέσα σε λίγες σελίδες, έστω και στοιχειωδώς, να παρουσιάσει την αξιοποίηση του πνεύματος και της γλώσσας των Αρχαίων Ελλήνων Φιλοσόφων, από τους Χριστιανούς φιλοσόφους, των πατέρων της εκκλησίας και την σύζευξη αυτών με την Χριστιανική θρησκεία της αγάπης. Αν προσέξει κανείς την Ελληνική παρουσία, από την μυθολογική έως την φιλοσοφική σκέψη, θα διαπιστώσει τεράστιο πνευματικό πλούτο και σοφία ως προς το Θείο, την ευσέβεια και την πίστη των αρχαίων Ελλήνων εις τον Ένα Θεό.

Πολύ περιληπτικά θα ήθελα να επισημάνω, την πίστη των Αρχαίων Ελλήνων εις ΕΝΑ Θεόν, αναφέροντας ενδεικτικά ορισμένα από την Ελληνική Γραμματεία:

- Ο ΟΜΗΡΟΣ στα επικά του θα μας διδάξει ότι «η αρχή των πάντων είναι ο Θεός».
- Ο Σοφός της αρχαιότητας ΘΑΛΗΣ θα πει: «Ο Θεός δεν εγεννήθη, δεν έχει ούτε αρχή ούτε τέλος, είναι άναρχος και αιώνιος».

- Ο ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ «Το Σύμπαν είναι ο Κόσμος που έχει αρμονία και τάξη. Το κινούν αίτιο στον κόσμο είναι ο Θεός που είναι άναρχο Όν».
- Ο ΠΛΑΤΩΝ θα πει: «Ο Θεός είναι αιώνιος, ουσία και αιτία αγαθής φύσεως. Και ο σοφότετος όλων ΣΩΚΡΑΤΗΣ θα πει: «Πιστεύω σε ένα Θεό τον άγνωστον Θεόν». Και, «ο Θεός είναι Πάνσοφος, η ανθρώπινη σοφία ολίγον αξίζει ή τίποτε», και «θα υπακούσω εις τον Θεόν, παρά σε εσάς».

Επίσης, νοιώθει κάποιος δέος όταν ανακαλύπτει εις το αρχαίο Δράμα (τραγωδία και κωμωδίες), χριστιανικές αξίες, ιδέες, θέσεις και αντιλήψεις. Όπως π.χ. εις τον ΟΙΔΙΠΟΔΑ ΤΥΡΑΝΝΟ του ΣΟΦΟΚΛΗ, όπου, δια τα εν αγνοία της Ιοκάστης και του υιού της Οιδίποδος διαπραχθέντα ανοσιουργήματα, αυτή αυτοκτονεί και εκείνος αυτοτυφλώνεται, διότι θεωρούν τις πράξεις των ανοσιουργήματα.

Αυτή λοιπόν η αντιμετώπιση του ΘΕΙΟΥ από το αρχαίο Ελληνικό Πνεύμα και οι υψηλές ηθικές αξίες που βίωναν οι αρχαίοι Έλληνες, που δηλώνουν την προ Χριστού Χριστιανικότητα αυτών, άνοιξαν τον δρόμο για την έλευση του Χριστιανισμού και την συνάντησή του με το αρχαίο Ελληνικό πνεύμα δηλ. τον Ελληνικό Πολιτισμό.

Συνάντηση χειροπιαστή μεταξύ Ελληνισμού και Χριστιανισμού έχουμε στο Κατά Ιωάννη Ευαγγέλιο (κεφ. 12 – στ. 2) αναγράφει: «Ήσαν, δε τινές Έλληνες εκ των αναβαινόντων ίνα προσκυνήσωσι τη εορτή... και ηρώτων αυτόν (Φίλιππον) λέγοντες: Κύριε θέλομεν τον ΙΗΣΟΥΝ ιδείν...». Όταν πληροφορήθηκε ο ΧΡΙΣΤΟΣ την Επιθυμίαν των Ελλήνων, συνεχίζει ο Ευαγγελιστής Ιωάννης στο κείμενό του: «ο δε Ιησούς απεκρίνατο αυτοίς λέγων: «ελήλυθεν η ώρα ίνα δοξασθεί ο υιός του ανθρώπου». Εδώ εννοεί τον εαυτόν Του, υπό την ανθρώπινη ΤΟΥ φύση.

Μια άλλη Ιστορική συνάντηση του Ελληνισμού και του Χριστιανισμού είναι η ομιλία του Αποστόλου Παύλου στην Αθήνα στον Άριο Πάγο.

Στην Αθήνα οι μορφωμένοι δεν εδέχοντο την ύπαρξη των δώδεκα θεών, αλλά την ύπαρξη ενός θεού. Οι φιλόσοφοι ομίλησαν για ένα θεό και όχι για θεούς. Όταν μιλούσαν για θεούς το έκαμαν για να μπορούν να συνεννοούνται με τους απλούς ανθρώπους. Ο Απόστολος Παύλος αφού επένεσε τους Αθηναίους ως «δεισιδαιμονεστέρους», δηλαδή ως ευσεβέστερους από τους άλλους λαούς, έδωσε έμφαση στην ομιλία του, για το σημείο της επιγραφής «Τα αγνώστω θεώ» που ευρίσκετο επάνω

εις ένα βωμό στο κέντρο της Αθήνας και σε πολλά άλλα μέρη όπως στο Φάληρο κ.λ.π.. Αυτές ήταν οι πρώτες συναντήσεις του Παύλου και εν συνεχεία πολλές άλλες, βεβαίως.

Οι πρώτοι Χριστιανοί στοχαστές (τους λέμε Πατέρες) γνώριζαν την αρχαία Ελληνική λογοτεχνία και φιλοσοφία και αυτοί ήταν Χριστιανοί σπούδασαν εις την Αθήνα όλες τις επιστήμες που διδάσκοντο την εποχή εκείνη. Ήσαν άνθρωποι υψηλότατης Παιδείας ο Μ. Βασίλειος και ο Γρηγόριος ο Νανζιαζηνός είχαν σπουδάσει πέρα των πέντε ετών στην Αθήνα.

Ο Ψελλός (φιλόσοφος του 11^{ου} αιώνα), θα μας πει ότι έβλεπε τους Έλληνες φιλοσόφους σαν προδρόμους του Χριστιανισμού οι δε Βυζαντινοί υπερηφάνως ανεγνώριζαν ότι ανήκουν στο «Τίμιο γένος των Ελλήνων». Η λέξις Έλλην, Ελληνικός, δεν ήταν πλέον συνώνυμα του Ειδωλολάτρη ή Εθνικού.

Όταν χρειάστηκε οι πατέρες της εκκλησίας να διατυπώσουν, με την ανθρώπινη γλώσσα την Θεία Αποκάλυψη χρησιμοποίησαν την Ελληνική Φιλοσοφία.

Λέμε σήμερα, ότι ο Θεός είναι Ένας ως προς την ουσία ή την φύση και Τριαδικός ως προς τις υποστάσεις ή πρόσωπα. Οι λέξεις Ουσία και Φύση δεν υπάρχουν εις την Π. Διαθήκη. Η λέξη Υπόστασις είναι Ελληνική. Επίσης η Φιλολογία χρησιμοποιεί ακόμη τον όρο Περιχώρησις. Είναι βασική λέξη, τι σημαίνει.

Τα τρία πρόσωπα της Θεότητας περιχωρούνται το ένα εις το άλλο. Δηλαδή, εις το πρόσωπο του πατρός περιχωρείται ο Υιός και το Άγιο Πνεύμα. Εις το του Υιού, ο Πατήρ και το Άγιο Πνεύμα. Και εις το του Αγίου Πνεύματος, ο Πατήρ και ο Υιός. Αυτή την έννοια, αυτό το πράγμα, αυτή την αλήθεια δεν μπορούσαν αλλιώς να την εκφράσουν, παρά μόνο παίρνοντας αυτή την ελληνική λέξη (περιχώρησις). Και! εδώ έχουμε συνάντηση της Θείας Αποκαλύψεως με το Ελληνικό Πνεύμα.

Εις την γλώσσα της Θείας Λατρείας και κατά την Ιεροτέρα στιγμή της Αναφοράς λέει ο Ιερέυς: Άξιον και δίκαιον Σε υμνείν Σε ευλογείν, Σε ευχαριστείν και εις την ευχή επίσης, να λέγει: Άναρχε, Αόρατε, Ακατάληπτε, Απερίγραπτε, Αναλλοίωτε. Όλες αυτές τις φιλοσοφικές λέξεις τις πήραν οι συγγραφείς της Θείας λειτουργίας από την Ελληνική Φιλοσοφία, οι οποίες μέχρι τότε εξέφραζαν μόνο την φιλοσοφική μορφή ζωής, τις χρησιμοποίησαν και για να εκφράσουν την Χριστιανική

θρησκευτική μορφή ζωής. Εδώ λοιπόν παρατηρούμε μια διπλή εννοιακή μορφή ζωής της Γλώσσας. Όταν λέμε: Άναρχε, Αόρατε κ.λ.π. την στιγμή αυτή συνδεόμαστε και συνομιλούμε με τον Θεό. Οι λέξεις αυτές γίνονται λέξεις λατρείας και η γλώσσα από φιλοσοφική γίνεται λατρευτική. Ενώ, όταν λέμε, φιλοσοφούντες, ότι ο Θεός είναι Άναρχος, Αόρατος κ.λπ. τότε η γλώσσα δεν έχει μορφή λατρευτική: Αυτή λοιπόν, είναι μια εις βάθος συνάντηση της Θείας αποκάλυψης με το Ελληνικό πνεύμα. Εδώ φαίνεται καθαρά η Συνάντηση του Χριστιανικού ορίζοντα της Θείας Αποκαλύψεως, με τον ορίζοντα της Ελληνικής διανοήσεως των μεγάλων Ελλήνων φιλοσόφων.

Ο Χριστιανισμός προσέφερε εις τον Ελληνισμό την αλήθεια της Θείας αποκάλυψης, ο δε Ελληνισμός προσέφερε την γλώσσα, αλλά και την πνευματικότητα του. Προσέφερε επίσης την φιλοσοφία του και έτσι εδημιουργήθη, αυτό που ονομάζουμε σήμερα, Ελληνοχριστιανικό πνεύμα, αυτό που ονομάζουμε σήμερα «Ορθόδοξο Χριστιανισμό».

Αυτός ο αρμονικός συνδυασμός εδημιούργησε τις κλασικές εποχές. Γι' αυτό οι Πατέρες της Εκκλησίας θεωρούνται κλασικοί, διότι επέτυχαν αυτόν τον συνδυασμό του Μυστικισμού και της Λογικής. Χρησιμοποίησαν εις τον λόγο οι πατέρες τις φιλοσοφικές έννοιες του Μέτρου, της Συμμετρίας, της αρμονίας, και της μεσότητας (μεταξύ Ελλείψεως και Υπερβολής).

Όμως! η Συνάντηση Αυτή Ελληνισμού και Χριστιανισμού δεν ήτο τυχαία κράτησε αιώνες για ν' αποδώσει καρπούς. Και! κυρίως μιλάμε για τους τρεις πρώτους μ.Χ. αιώνες.

Λέει ο Μαχάτμα Γκάντι:" Την ημέρα που η Δύναμη της αγάπης θα υπερνικήσει την αγάπη της Δύναμης, ο Κόσμος θα γνωρίσει την Ειρήνη"

**Αντιστράτηγος ε. α. Ιωάννης Μ. Ασλανίδης.
Επίτιμος Διοικητής της Σ.Σ.Ε.**